

Gloymda bókin hjá Niels Juel Arge:

Teir tóku land í Grønlandi

Út er komin enn ein bók eftir Niels Juel Arge, sála. Hendan snýr seg um føroyingar, fiskiskap og útróður í Grønlandi. Handritið varð skrivað fyrst í fjórðungi, men er nú staðni komið fyri ein dag aftur

Forlagið Borgin sigur, at »Teir tóku land« røkkur frá teimum fyrstu royndunum hjá føroyingum í Grønlandi tíðliga í öldini til Niels Juel sjálvur var á reportasjuféð har vesturi summarið 1958.

Tá ferðaðist hann saman við útróðrarmonnum og sá, hvussu teir baldust í Ravns-

oynni. Haðani gekk leiðin til Føroyingahavnina, har føroyingar høvdu havt fótin fastan síðani 1927.

Nú var Føroyingahavnin sum ein modernað bygð at koma til, og har var stórt virkseimi av trolarum, sluppum og skonnartum og eisini útróðrarbátum, sum

róðu út haðani.

Teir hildu fyri tað nógva til úti í Gomlu Føroyingahavnini, meðan tað stóra virkseimið var inni hjá Nordafar, sum eisini var útgerðarstøð hjá skipunum.

Fyrstu handar frásagnir
Samma Jóannes í Kollafirði

greiðir í bókini frá, hvussu vindaðist á fyrstu ferðini til Grønlands í 1906, og Olaf Joensen av Viðareiði sigur frá aðru ferðini í 1914.

Greitt verður frá, tá toska-fiskiskapurin tók seg upp í Grønlandi miðskeiðis í tjugunum og tí stríði, sum føroyingar høvdu av at fáa hetta at bera til.

Fyrst fingur teir Ravnsøyanna sum uppskipingahavn í 1926 og síðani Føroyingahavnina. Í henni byrjaði eisini grønländsútróðurin í 1934 við Birtuliasí úr Miðvági á odda.

Hann hevur greitt gjølla frá, hvussu tey fyrstu árin vindaðust, og Sommer Jørgensen í Sørvági frá teirra royndum tey seinnu árin í triatiárunum.

Hans Pauli Hansen í Funningstírið sigur frá vandaferðini við »Niels R. Finsen« í 1939, tá 250 føroyingar mundu gingið burtur á Kappanum.

Spennandi ferðafrásøgn

Eftir kriggið fóru føroyingar aftur til Grønlands. Poul Lamhauge hevur greitt eitt sindur frá teimum fyrstu árunum og um samarbeiðið við norðmenn og danskarar í Nordafar.

Tann seinasti kapitullin er ein sera spennandi ferðafrásøgn frá 1958, og hon lýsir sera væl og livandi umstøðurnar hjá føroyskum fiskimonnum og útróðrarmonnum um ta mundið.

»Teir tóku land« byggir

eisini á granskingararbeiði í skjalagoymslum, bløðum og bókum, og er eitt sera gott yvirblik yvir gongdina í Grønlandsfiskiskapinum.

Bókin er útið 200 síður. Hon er skryðð við nógvum góðum og viðkomandi myndum av monnum, støðum, skipum og bátum og teksturin verður stuðlaður

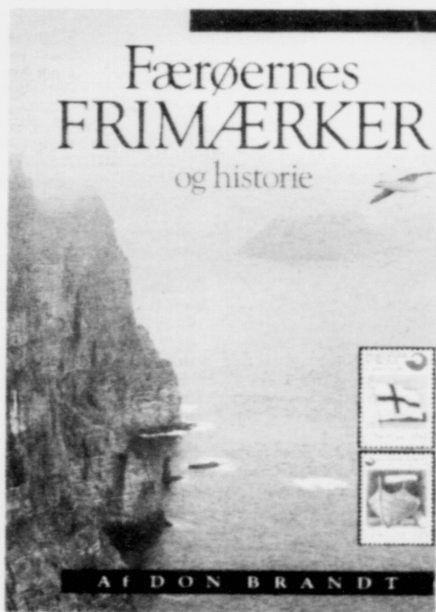
við kortum. Í bókini eru yvirblik yvir fólkanøvn, skipanøvn, bátanøvn og staðarnøvn.

Jógvan Arge og Magni Eli Petersen hevur teknað og Hestprent hevur skipað fyri prentingini. Bókin kostar 268,00 krónur.

Áhugaverd bók um føroysk frímerki og søgu

Nesútgáfan í Íslandi, sum m.a. gevur út tað vælumtókta ferðamannarit »Færøerne på kryds og tværs«, hevur nú givið út bók um Føroyar og føroysk frímerki. Bókin verður m.a. seld ígjøgnum frímerkjadældina og hevur hópin av upplýsingum um føroysk frímerki, sum verða nýtt til tess at gera søgu okkara meiri itøkiliga og forvitnisliga. Søgan er lýst við frímerkjum, brævbjálvum og øðrum frímerkjatilfari á at kalla hvørjari síðu. Don Brandt hevur skrivað bókina, ið er í eini danskari, enskari og týskari útgávu. Hann hevur áður skrivað bók um Ísland og íslensk frímerki, og hevur fingið virðisløn fyri tey verk.

Henda bók er 184 bls. við nógvum litmyndum. Evnini eru m.a. søgur og sagnir um Sankta Brendan, tá ið írsku munkarnir funnu og settu búgv her og um norrønu bústingina sum er lýst í føroyingasøgu. Brandt viðger eisini kristnið í Føroyum, Múrin í Kirkjubø, menningina av Føroya máli og føroyskum bókmentum, list, mentan og frímerkjakteknung. Føroyar sum fiskiveiðutjóð, postsøguna og bretsku hersetingina. Eisini viðger bókin føroysk staðarnøvn, ið lýsa vikingaleið úr Noregi til Hetlands, Føroya og Íslands. Umframt hesa landafrøðiliga ferð um oyggjarnar verða vit kunnað um føroysku stemplini á donskum og føroyskum frímerkjum. Í eini pressufrágreiðing frá Nesútgávuini verður sagt at, annaðhvørt fólk savna frímerki ella bert vilja vita meira um oyggjarnar, kunnu tey ognar sær hesa bókina ella geva vin-

um og kenningum úti og heima.

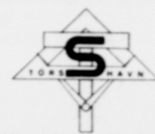
Bókin svarar eisini mongum spurningum, ið útlendingar hava hug at seta, so sum: hví hava Føroyar tjaldrið sum tjóðfugl, tí vit vita at mangar tjóðir hava kosið sær ørn ella falk í hetta lutverk. Hví er »føroyski« dansurin varðveittur í Føroyum og ikki uttanum okkum og á meginlandinum? Hvussu kann tað bera til, at tær fámentu Føroyar eiga so drúgvan og stórfringnan bókmentaskatt, tá ið ritmálið bert hevur rúma øld á baki? Hvat merkja tey

most eyðkendu staðarnøvnini?

Samanumtikið er bókin hjá Don Brandt ein skemtingarsom samanblending av søgu og frímerkjasavni, kryddað við áhugaverdum hendingum. Hann skrivur so hugverkjandi at øll fáa gagn og gaman burtúr hóast tey hvørki fáast við frímerki ella søgu.

Bókin fæst í bókahandlunum og kostar 160 kr.

Teir bókhandlar, ið enn ikki hava keypt bókina kunna bileggja hana frá frímerkjadældini, tlf. 14577, fax 10576.

1. skúlaskeið

fyri

TRÆ-FAKINI

Húsasmiðir og Snikkarar

Treytað av nóg stórar tilgongd, byrjar eitt 1. skúlaskeið

Mánadagin, 6. januar 1997

Meistarar, sum ætla at fáa lærling í skúla á hetta skeið, verða bidnir um at boða skúlanum frá **áðrenn 13. desember 1996** á tlf. 11957.

Næsta 1. skúlaskeið verður aftur í aug. 1997 treytað av tilgongdini.

TEKNISKI SKÚLIN Í TÓRSHAVN
Marknagilsvegur 75 • P.O.B. 239
FR-110 Tórshavn